

Gostoljubnost
slovenskih
domov

10. oktober 2010

GOSTOLJUBNOST SLOVENSКИH DOMOV
KRATKA PREDSTAVITEV PROGRAMA

/
PREDLOG

STRATEŠKEGA IN IZVEDBENEGA PROGRAMA PRESTRUKTURIRANJA
SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA 2009 - 2014

Turizem je druga najboljšežnejša, a najhitreje rastoča panoga, ki se bo po napovedih Svetovne turistične organizacije (WTO) do leta 2020 skoraj potrojila. Turizem s svojo mednarodno razsežnostjo (tuji gosti in mednarodna podjetja) in multiplikativnostjo, pomembno učinkuje na mednarodni kakor tudi na ravni narodnih gospodarstev.

Za turizem pomeni globalizacija z mednarodnega vidika globalno tržišče, globalno komunikacijo (internet, rezervacijski sistemi), globalne standarde, vzpon mednarodnih podjetij in globalno tržišče kapitala. V turizmu je **uveljavljanje globalizacije hkrati promocija lokalnosti**. Na eni strani imamo **globalizacijo poslovanja**, ki se kaže v **standardizaciji** (tudi sistemov enotnega računovodskega poročanja) in v nudenju storitev na enaki ravni pri multinacionalnih turističnih podjetjih po celem svetu. Na drugi strani izraženo potrebo po **prilagajanju lokalnim značilnostim**, navadam in tradicijam držav, v katerih ta podjetja poslujejo.

Prilagajanje lokalnim značilnostim je temeljni izziv programa Gostoljubnost slovenskih domov (v nadaljevanju GSD).

Slovenija ima za turizem in izvedbo programa GSD izredne naravne danosti, tradicijo v ljudeh in neizkoriščene možnosti v nepremičninah. Turizem in gostinstvo je ednina množična in povsod prisotna gospodarska dejavnost, ki jo je možno začeti razvijati skoraj iz nič. Program gradi in utemeljuje svojo vizijo izključno na že uveljavljenih rezultatih v praksi, je rezultat potreb manjših gospodarskih subjektov, njihovega znanja, inovativnosti, izkušenj in družbene osveščenosti. Program ima izdelano shemo operativne organizacijske izvedbe tako, da se v organizaciji ne zapira in omejuje v različne statusno ali z močjo posameznikov določene meje. Slovenijo obravnava kot en prostor, kot en veliki proizvod, kot turistično ponudbo za tujino. Kljub temu zelo občutljivo in specifično upošteva vsebino in pogoje, pod katerimi se posamezni sedanji ali bodoči gospodarski subjekti in kraji vključujejo v izvedbo programa. Uveljavitev programa temelji na koncentraciji znanja, uporabi sodobne informacijske komunikacijske tehnologije, v prvih letih tudi na široki družbeni akciji, vseskozi pa na organizacijski povezanosti razpršenih, tudi najmanjših krajev ali zaselkov v Sloveniji. **Uveljavitev programa zagotavlja državljanom Slovenije ne glede na kraj bivanja osebni razvoj in stalni vir prihodkov za vsakdanje življenje.**

1. Cilj

Strateški cilj programa Gostoljubnost slovenskih domov je tak razvoj turistično gostinske dejavnosti na celotnem področju Slovenije, da prihodki stimulirajo lastnike nepremičnin in na turizem in gostinstvo vezane dejavnosti za vlaganja v svoj razvoj, v obnovo nepremičnin, v samozaposlovanje, v razvoj podjetništva.

Pristna gostoljubnost prebivalcev in avtentičnost, ki ju gost doživlja skozi turistično ponudbo manjših turističnih ponudnikov, je samostojen in kvaliteten turistični proizvod, ki stoji ob boku zdraviliščem, kongresnim centrom in ostalim segmentom turistične ponudbe.

Gostoljubnost
slovenskih
domov

Vizija udeležencev GSD je postati na območju Slovenije povezana, prepoznavna in organizirana ponudba turističnih storitev, ki je konkurenčna svetovni turistični ponudbi in si trajnostno zagotovi pozitivno doseganje finančnih rezultatov.

Turistične postelje v vsakem kraju povečujejo potrošnjo in omogočajo razvoj kraja, kakovostne storitve povečujejo obisk tujih gostov srednjega in višjega razreda.

2. Udeleženci in nepremičnine v turistični nastanitveni ponudbi GSD

Program Gostoljubnost slovenskih domov se posredno dotika vsakega prebivalca Slovenije.

Neposredno so njegovi udeleženci doslej številni, a bolj samim sebi prepuščeni **manjši ponudniki turističnih nastanitev**, med njimi tudi ponudniki v sivi ekonomiji. **Registrirani manjši ponudniki turističnih nastanitev predstavljajo 34 % vseh slovenskih turističnih ležišč oziroma 28.545 ležišč** (Vir: Statistični urad RS za leto 2008) v apartmajih, turističnih sobah, počitniških hišah, penzionih, gostiščih, turističnih kmetijah z nastanitvami, raznih domovih... Večinoma poslujejo individualno, brez specializiranih znanj, ne uporabljajo novih e-orodij, zaradi majhnosti so omejeni v pridobivanju javnih virov za razvoj, državni dokumenti jih obravnavajo kot dopolnilno gospodarsko dejavnost večjim nastanitvenim obratom oziroma hotelom, ne kot izziv razvoja malega podjetništva.

Naslednja skupina udeležencev so **ponudniki turističnih storitev in tržniki, katerih ciljni segment so individualni gosti**. To so prevozniki in rent a car podjetja, organizatorji izletov, ogledov, ponudniki turističnih atrakcij, turistične agencije itd..

Med udeleženci, ki niso tako močno vezani na turizem so v ospredju **udeleženci, katerih dejavnost je čiščenje, urejanje in vzdrževanje nastanitvenih zmogljivosti, računovodske storitve, IKT storitve** ipd..

Lastnikom opuščenih ali premalo izkoriščenih nepremičnin, ki bi jih bilo možno vključiti v turistično nastanitveno ponudbo, je v programu GSD namenjena posebna pozornost.

Namen GSD je pospešiti revitalizacijo vseh objektov v Sloveniji, ki bi bili lahko namenjeni trajnemu bivanju ljudem, ki iščejo svoj dom. Na drugi strani, da ti isti objekti, ki iz kakršnega koli razloga še ne bodo ali ne bi imeli stalnih stanovalcev, ne propadajo, niso prazni, se prehitro ne prodajo tujim državljanom, ampak se opremijo in ob izpolnitvi pogojev zakona o gostinstvu ponudijo za turistične nastanitve s poudarkom, da se čim bolj dosledno obnavljajo v to, kar so bili.

Vse več gostov išče avtentičnost, prvobitno okolje in hoče spoznati Slovenijo tako kot je. Povezovalni udeleženci so vključeni v mrežo logistično tržnih centrov, katerih namen je svetovanje, trženje in zagotavljanje operativne delovne in logistične podpore udeležencem GSD pri izvajanju turističnih storitev. Skozi centre se prepletata zasebni in javni interes.

3. Vsebinska področja programa Gostoljubnost slovenskih domov

Program Gostoljubnost slovenskih domov je gospodarski projekt, ki je za ponudnike turističnih storitev enostaven, čeprav temelji na uporabi visoko strokovnega znanja sodobne informacijske tehnologije in izrazitih organizacijskih sposobnosti.

Manjšim gospodarskim subjektom omogoča napredek v izvajanju dejavnosti, da se lahko hitro in z enakimi možnostmi kot velika gospodarstva vključujejo v mednarodno turistično ponudbo in so lahko konkurenčni.

Vsebinski sklopi programa GSD so:

3.1. Svetovanje od načrtovanja, gradnje ali obnove nepremičnine do kategorizacije

3.2. Pomoč pri izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti

Ustreznost zakonodaje ter pomoč pri izpolnjevanju zakonskih pogojev so pomembna funkcija pospeševanja razvoja celotnega turizma in malega gospodarstva.

3.3. Podpora s poslovnimi in komunikacijskimi orodji

Udeležencem so na voljo programi in delovne metode, ki omogočajo povezovanje, pomagajo zagotavljati kakovost in nadgrajevanje ponudbe.

3.4. Podpora v izvajanju storitev

Ponudniki storitve se lahko za izvajanje posameznih aktivnosti določene storitve povežejo z udeležencem, ki je specializiran za izvedbo le teh.

3.5. Viri sofinanciranja za posodabljanje in razvoj turističnih nastanitev in podjetništva

Malim investitorjem v manjše, kraju primerne turistične nastanitvene zmogljivosti dati realno **možnost**, da poleg lastne udeležbe, pridobijo ugodne finančne kredite in del nepovratnih družbenih sredstev v javnih razpisih znotraj Slovenije in neposredno iz sredstev Evropske unije. To so tudi nepovratna sredstva za obnovo stanovanjskih hiš in drugih objektov, ki niso opredeljeni kot tipični nastanitveni obrati.

3.6. Vzpostavljanje mreže malih ponudnikov turističnih nastanitev

Nastajanje mreže in širjenje programa je povezano s pospeševanjem preko podjetniških centrov in drugih državnih mehanizmov za pospeševanje malega gospodarstva in turizma. Podjetniški razvoj, brez soudeležbe javnega sektorja upočasni izvedbo in je v začetku povezan z večjim rizikom, nerentabilnim poslovanjem podjetnikov, ki to poravnava z neplačanim delom. Država v takem scenariju zamuja poslovne priložnosti in sredstva, ki bi jih namenila v razvoj in boljši standard državljanov, z zamikom nameni za podpore ogroženim.

3.6.1. Organizacija oziroma usposabljanje mreže na lokalni ravni za izvajanje strokovnih nalog do udeležencev GSD oziroma naročnikov, ki so sedanjih in bodoči gospodarski subjekti

3.6.2. Organizacija oziroma usposabljanje mreže terenskih povezovalcev – logistično tržnih centrov

Cilj je izkoristiti že delujoče povezovalce, poiskati in pomagati novim in vse usmeriti v izrazito podjetniški način poslovanja.

Posnetek in izbor možnih povezovalcev je naloga lokalnih dejavnikov. Odločitev za vključitev v GSD pa zadeva samega podjetnika – terenskega povezovalca, če se odloči za sprejem pogojev delovanja v GSD.

4. Načrt izvedbe programa Gostoljubnost slovenskih domov

Program je rezultat delovanja Zavoda gostoljubnost slovenskih domov, področne turistične organizacije za razvoj zasebnih nastanitev in sekcije sobodajalcev pri Turistično gostinski zbornici. Nastal je na osnovi poznavanja poslovanja manjših ponudnikov nastanitev, zakonskih okvirjev in omejitev, pozitivnih rezultatov novih poslovnih oblik poslovanja. V Ljubljani program izvaja in razvija Skupina apartmaji, mreža apartmajev in turističnih sob www.apartmaji.si s logistično tržnim centrom, ki ga vodi družba TOUR AS d.o.o.. Na Dolenjskem se na enakem

Gostoljubnost
slovenskih
domov

poslovnem modelu razvija turistični produkt Turizem v zidanica www.zidanice.si, ki ga vodi družba Kompas Novo mesto d.o.o.. Poslovni model je predlagan za Sejalca, nagrado za inovativnost in kreativnost v turizmu, ki jo podeljuje Slovenska turistična organizacija.

V večjih turističnih krajih Slovenije manjši ponudniki turističnih storitev že danes ponujajo storitve končnim kupcem preko lokalnih turističnih centrov, turističnih agencij in društev ter samostojno. Lokalni povezovalci so potencialna jedra nastajanja mreže ponudnikov GSD.

Rdeča nit programa GSD je, da turizem in gostinstvo izpostavlja kot izredno pozitivno vrednoto družbenoekonomskega razvoja Slovenije. Je izhodišče in nadgradnja vsemu, kar se v Sloveniji dogaja.

Program Gostoljubnost slovenskih domov je konkreten, načrtno vodi potencialne podjetnike, ne glede na njihovo izobrazbo v izvajanje gospodarske dejavnosti, začeni z dejavnostjo turizma in gostinstva v celotnem slovenskem prostoru. To je prednost, saj so sicer ugodnosti, ki izhajajo iz ukrepov gospodarskih reform praviloma deležna večja podjetja in izobraženi ljudje, kot preprosti občani.

Program GSD, njegova verzija iz leta 2006 ter sedanja iz aprila 2009 v celoti sovpada s cilji in nalogami različnih državnih strategij razvoja, ki so se sprejemale od leta 2005 dalje.

Za izvedbo so predvideni trije programi z navedbo ukrepov oziroma nalog po posameznih ministrstvih ter organizacijski načrt medresorske koordinacije. Ti programi so:

PROGRAM I - Prenos davčnih obremenitev s plač na premoženje

PROGRAM II - Razvoj malega podjetništva v turizmu

PROGRAM III - Splošni javni ukrep

Program je objavljen na <http://www.gsd.si/program-gsd/strateski-in-izvedbeni-program>.

Majda Buda
samostojna raziskovalka
reg.št. 9637